

DZIENNIK USTAW
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 20 lipca 1988 r. **Nr 24**

TREŚĆ:

Poz.:

USTAWY:

166

USTAWA

z dnia 13 lipca 1988 r.

o zmianie ustawy o planowaniu przestrzennym.

Art. 1. W ustawie z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 35, poz. 185, z 1986 r. Nr 47, poz. 226 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Tworzy się Główną Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną jako organ doradczy Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w sprawach planowania przestrzennego, urbanistyki i architektury.

2. Wojewodowie i prezydenci miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi mogą powołać wojewódzkie komisje urbanistyczno-architektoniczne jako organy doradcze w sprawach określonych w ust. 1.

3. Organizację i zasady działania komisji, o których mowa w ust. 1 i 2, określą regulaminy zatwierdzone przez:

1) Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa — w odniesieniu do Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej,

2) wojewodów i prezydentów miast: stołecznego Warszawy, Krakowa i Łodzi — w odniesieniu do wojewódzkich komisji urbanistyczno-architektonicznych; wzór tych regulaminów określi Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.";

2) w art. 11:

a) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 3",

b) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

„3. Organami właściwymi w sprawach sporządzania projektów założeń do miejscowych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego oraz projektów tych planów są:

1) w miastach: stołecznym Warszawie, Krakowie i Łodzi — prezydenci tych miast,

2) w miastach będących jednostkami podziału terytorialnego stopnia podstawowego, podzielonych na dzielnice — terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej tych miast.",

c) dotychczasowy ust. 3 oznacza się jako ust. 4;

3) w art. 12 w ust. 2 wyrazy „generalnego projektanta, projektanta i kierownika zespołu" zastępuje się wyrazami „generalnego projektanta planu, projektanta planu i kierownika zespołu projektowego";

4) w art. 16:

a) w ust. 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem ust. 4",

o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zachowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

171

USTAWA

z dnia 13 lipca 1988 r.

o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 1. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1984 r. Nr 7, poz. 31) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Umacnianie obronności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, przygotowanie ludności i mienia narodowego na wypadek wojny oraz wykonywanie innych zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony należy do wszystkich organów władzy i administracji państwowej oraz innych organów państwowych, podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych, a także do każdego obywatela.";

2) w art. 4 w ust. 2 wyrazy „zastępczej służby poborowych" skreśla się, a po wyrazie „zmilitaryzowanych" dodaje się przecinek i wyrazy „odbywania służby zastępczej";

3) w art. 5 w ust. 2:

a) pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) ustalanie zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, w tym związanych z podwyższaniem gotowości obronnej Państwa, wykonywanych przez ministrów, wojewodów i naczelników gmin, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne, a także koordynowanie ich realizacji,

7) nadzorowanie i kontrolowanie wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony przez organy, podmioty, jednostki organizacyjne i organizacje wymienione w pkt 6,"

b) pkt 8 skreśla się;

4) w art. 11 w pkt 4 wyrazy „instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, organizacje spółdzielcze i organizacje społeczne" zastępuje się wyrazami „instytucje państwowe, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne";

5) w art. 15:

a) w ust. 4 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) sprawowanie nadzoru nad odbywaniem zasadniczej służby w obronie cywilnej.",

b) w ust. 7 wyrazy „instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, organizacje spółdzielcze i organizacje społeczne" zastępuje się wyrazami „instytucje państwowe, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne";

6) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. 1. Zadania wykonywane w ramach powszechnego obowiązku obrony przez organy, podmioty, jednostki organizacyjne oraz organizacje wymienione w art. 2 określają ustawy i wydane na ich podstawie akty prawne właściwych organów.

2. Komitet Obrony Kraju określa ogólne zasady wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony przez ministrów, wojewodów i naczelników gmin oraz podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne, a także organizacje społeczne.

3. Ministrowie, wojewodowie i naczelnicy gmin organizują wykonywanie zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, w tym ustalają szczegółowe zadania oraz tryb ich wykonywania przez podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne.

4. Rady narodowe, organy samorządu mieszkańców miast i wsi, organy samorządów pracowniczych i zawodowych oraz władze związków zawodowych i społeczno-zawodowych organizacji rolników uwzględniają w podejmowanych uchwałach zadania wykonywane w ramach powszechnego obowiązku obrony.

5. Rada Ministrów określa zasady finansowania działalności związanej z wykonywaniem zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, a także może wprowadzać z tytułu tej działalności zwolnienia i ulgi w podatkach i w innych wpłatach i obciążeniach na rzecz budżetu Państwa, na które zostały rozciągnięte przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych.";

7) w art. 18 w ust. 4 wyrazy „organy i jednostki wymienione w art. 16 ust. 2, 4 i 5" zastępuje się wyrazami „terenowe organy administracji państwowej, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne mające siedzibę na obszarze województw";

8) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Przepisy ustawy dotyczące:

1) ministra — stosuje się odpowiednio również do przewodniczącego komisji lub

40) po art. 174 dodaje się art. 174a w brzmieniu:

„Art. 174a. Do odpowiedzialności materialnej junaków za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających z odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej stosuje się odpowiednio zasady określone dla żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, z tym że w razie odmowy dobrowolnego uiszczenia odszkodowania sprawę rozpoznaje sąd powszechny.";

41) w art. 176:

a) w pkt 1 wyrazy „zasady i tryb powoływania i zwalniania ze służby" zastępuje się wyrazami „szczegółowe zasady i tryb powoływania oraz przeznaczania i zwalniania ze służby, wzory karty powołania do zasadniczej służby w obronie cywilnej oraz karty przydziału do formacji obrony cywilnej", a po wyrazach „skreślania kar" dodaje się wyrazy „jak również regulamin służby w oddziale dyscyplinarnym",

b) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) w porozumieniu z Ministrem Finansów wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie junaków, jak również zasady jego wypłacania";

42) w art. 182:

a) w ust. 1 w pkt 8 wyrazy „zastępczą służbę poborowych oraz" skreśla się, a po wyrazie „cywilnej" dodaje się wyrazy „oraz służbę zastępczą",

b) w ust. 3 po wyrazach „klęsk żywiołowych i" dodaje się wyrazy „zagrożeń środowiska oraz";

43) art. 205 otrzymuje brzmienie:

„Art. 205. 1. W sprawach nie unormowanych w ustawie do osób odbywających ćwiczenia w jednostkach przewidzianych do militaryzacji lub pełniących służbę w jednostkach zmilitaryzowanych stosuje się:

1) przepisy prawa pracy albo

2) przepisy szczególne, jeżeli obowiązują w dziedzinach, działach lub jednostkach organizacyjnych przewidzianych do militaryzacji lub objętych militaryzacją

— w zakresie oraz na zasadach i w trybie określonych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

2. Rada Ministrów:

1) określa, z zastrzeżeniem art. 193, zasady i tryb wynagradzania osób powołanych do służby w jednostkach zmilitaryzowanych,

2) może przyznać osobom pełniącym służbę w jednostkach zmilitaryzowanych oraz członkom ich rodzin szczególne uprawnienia i ulgi oraz określić zasady i warunki korzystania z tych uprawnień i ulg.";

44) po dziale VII dodaje się dział VIIa w brzmieniu:

„Dział VIIa

SŁUŻBA ZASTĘPCZA

Art. 205a. 1. Poborowi przeznaczeni do zasadniczej służby wojskowej, zasadniczej służby w obronie cywilnej lub długotrwałego przeszkolenia wojskowego, którzy nie korzystają z odroczenia służby wojskowej, mogą, ze względu na przekonania religijne albo wyznawane zasady moralne, występować do rejonowej komisji poborowej z pisemnymi wnioskami o skierowanie ich od odbycia służby zastępczej.

2. Służba zastępcza polega na wykonywaniu w czasie pokoju prac na rzecz ochrony środowiska, opieki społecznej oraz gospodarki komunalnej lub gospodarki wodnej.

3. Czas trwania służby zastępczej wynosi trzydzieści sześć miesięcy, a dla absolwentów szkół wyższych — dwadzieścia cztery miesiące.

Art. 205b. 1. Poborowy może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 205a ust. 1, bezpośrednio w dniu stawienia się przed komisją poborową albo najpóźniej w dniu doręczenia mu karty powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, zasadniczej służby w obronie cywilnej lub długotrwałego przeszkolenia wojskowego — za pośrednictwem wojskowego komendy uzupełnień. Wniosek wymaga uzasadnienia.

2. Do czasu podjęcia przez komisję poborową ostatecznego orzeczenia w sprawie wniosku, o którym mowa w art. 205a ust. 1, poborowy nie podlega powołaniu do służby.

Art. 205c. 1. Poborowych, których wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, kieruje do odbycia służby zastępczej we wskazanych zakładach pracy terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach zatrudnienia stopnia wojewódzkiego, właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego poborowego lub jego pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące. Przepis art. 46 ust. 3, a w stosunku do poborowych będących absolwentami szkół wyższych przepis art. 102 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Skierowanie następuje za pomocą karty skierowania do służby zastępczej.

3. Dniem skierowania do służby zastępczej jest dzień, w którym karta skierowania została doręczona; przepis art. 68 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4. Poborowi, o których mowa w ust. 1, są obowiązani stawić się do odbycia służby zastępczej w terminie i miejscu określonych w karcie skierowania. Zakład pracy, w którym zgodnie z kartą skierowania ma być odbywana służba zastępcza, jest obowiązany przyjąć poborowego.

Art. 205d. Nadzór nad odbywaniem służby zastępczej sprawuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej.

Art. 205e. 1. Poborowym odbywającym służbę zastępczą przysługują:

1) od zakładu pracy, w którym odbywają służbę:

a) bezpłatne całodzienne wyżywienie lub równoważnik pieniężny,

b) bezpłatne zakwaterowanie na zasadach określonych przez Radę Ministrów,

c) uposażenie w wysokości przewidzianej dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej w stopniu wojskowym szeregowego,

d) bezpłatnie odzież i obuwie ochronne, odzież i obuwie robocze oraz sprzęt ochrony osobistej, stosownie do norm obowiązujących w danym zakładzie pracy,

e) równoważnik pieniężny za ubranie,

f) prawo korzystania z urządzeń socjalnych na zasadach określonych dla pracowników tego zakładu,

2) z zakładów społecznych służby zdrowia — bezpłatne świadczenia lecznicze, bezpłatne zaopatrzenie w leki i środki opatrunkowe oraz niezbędne protezy i środki przeciw zniekształceniu i kalectwu.

2. Poborowi odbywający służbę zastępczą mogą otrzymywać również inne należności pieniężne określone przez Radę Ministrów.

3. Poborowym odbywającym służbę zastępczą przysługuje w każdym roku służby urlop okresowy.

4. Równoważnik pieniężny za wyżywienie nie przysługuje za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w zakładzie pracy.

Art. 205f. 1. Poborowi odbywający służbę zastępczą nie pozostają w stosunku pracy z zakładem, w którym odbywają tę służbę.

2. Do poborowych stosuje się jednak, z zastrzeżeniem art. 205g ust. 2, odpowiednio przepisy Kodeksu pracy o obowiązkach zakładu pracy, obowiązkach pracownika, o odpowiedzialności materialnej pracownika, czasie pracy oraz o bezpieczeństwie i higienie pracy.

3. Poborowi w czasie odbywania służby zastępczej nie mogą pełnić funkcji kierowniczych.

Art. 205g. 1. Poborowemu, który wykazuje się wysokim zdyscyplinowaniem i dobrymi wynikami w pracy, kierownik zakładu pracy może w drodze wyróżnienia:

1) przyznać premię miesięczną,

2) zwiększyć wymiar urlopu okresowego za dany rok służby,

3) przywrócić urlop okresowy w razie zastosowania kary wymienionej w ust. 2 pkt 4.

2. Poborowym za naruszenie obowiązków wynikających z odbywania służby zastępczej mogą być wymierzane następujące kary porządkowe:

1) upomnienie,

2) nagana,

3) nagana z ostrzeżeniem,

4) zmniejszenie lub pozbawienie urlopu okresowego w danym roku służby.

3. Kary wymierza kierownik zakładu pracy. Nie można karać poborowego po upływie sześciu miesięcy od popełnienia przez niego przewinienia.

4. Kara ulega skreśleniu po upływie sześciu miesięcy od wymierzenia ostatniej kary, z wyjątkiem kary wymienionej w ust. 2 pkt 4.

Art. 205h. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ustala:

1) w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i w uzgodnieniu z zainteresowanymi wojewodami — zakłady pracy, w których służba zastępcza może być odbywana,

2) wzór karty skierowania do służby zastępczej,

3) w porozumieniu z Ministrem Finansów — wysokość równoważnika pieniężnego za ubranie oraz zasady jego wypłacania, a ponadto normy wyżywienia poborowych i wysokość równoważnika pieniężnego za wyżywienie oraz zasady jego wypłacania.

Art. 205i. 1. Poborowego, który odbył służbę zastępczą, przenosi się do rezerwy.

2. Poborowego zwalnia się ze służby zastępczej przed jej odbyciem w razie:

1) uznania go ze względu na stan zdrowia za trwale lub czasowo niezdolnego do służby wojskowej,

2) konieczności sprawowania przez niego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny lub prowadzenia gospodarstwa rolnego; przepisy art. 98 stosuje się odpowiednio,

3) zarządzenia w stosunku do niego wykonania kary pozbawienia wolności, w tym również jako kary zastępczej,

4) zastosowania wobec niego tymczasowego aresztowania.

3. Poborowy może być zwolniony ze służby zastępczej przed jej odbyciem w razie uznania go za jedynego żywiciela rodziny.

4. Poborowego, który nie odbył służby zastępczej w pełnym wymiarze, kieruje się do odbycia pozostałego okresu tej służby po ustaniu przyczyn zwolnienia.

jeżeli jest zdolny do służby wojskowej i nie zachodzą okoliczności uwzględniane przy udzielaniu odroczenia zasadniczej służby wojskowej, albo przenosi się do rezerwy.

5. Okresu nie usprawiedliwionej nieobecności w zakładzie pracy nie zalicza się do czasu trwania służby zastępczej. Kierownik zakładu pracy może jednak zaliczyć do okresu odbywania tej służby nie usprawiedliwioną nieobecność w wymiarze do trzech dni w roku, jeżeli poborowy wykazał się następnie wysokim zdyscyplinowaniem i dobrymi wynikami w pracy.

Art. 205j. 1. Poborowemu, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej lub wypadku pozostającego w związku z odbywaniem służby zastępczej, a w razie jego śmierci członkom rodziny, przysługują świadczenia na zasadach i w trybie przewidzianych dla pracowników w przepisach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; postępowanie w sprawie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przeprowadza i odszkodowanie wypłaca zakład pracy, w którym poborowy odbywał służbę zastępczą.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wypadków w drodze do miejsca lub z miejsca pełnienia służby, z tym że prawo do świadczeń ustala i świadczenia wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. W razie inwalidztwa lub śmierci poborowego spowodowanych przyczynami innymi niż wypadek lub choroba, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują świadczenia przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin na zasadach i w trybie określonych dla pracowników, z zastrzeżeniem przepisów ust. 4 i 5.

4. W razie inwalidztwa lub śmierci poborowego z przyczyn określonych w ust. 3, przy ustalaniu prawa do renty inwalidzkiej lub rodzinnej oraz zasiłku pogrzebowego nie stosuje się warunku posiadania wymaganego okresu zatrudnienia.

5. Podstawę wymiaru świadczeń, o których mowa w ust. 1—3, stanowi przeciętne wynagrodzenie otrzymane przez pracowników, wykonujących taką samą lub podobną pracę, w ostatnim miesiącu, w którym poborowy pełnił służbę. W razie gdyby poborowy przed powołaniem go do służby zastępczej uzyskiwał wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia, za podstawę wymiaru świadczeń przyjmuje się, jeżeli jest korzystniejsze, to wynagrodzenie, obliczone według zasad określonych w przepisach wymienionych w ust. 3.

6. Obowiązki zakładu pracy przewidziane w przepisach wymienionych w ust. 3 ciążą na zakładzie, w którym poborowy odbywał służbę zastępczą.

7. W razie śmierci poborowego odbywającego służbę zastępczą, członkom jego rodziny przysługują:
1) odprawa pośmiertna na zasadach przewidzianych w Kodeksie pracy,
2) zasiłek pogrzebowy na zasadach określonych w przepisach, o których mowa w ust. 3; zasiłek przyznaje i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 205k. 1. Okres odbywania służby zastępczej jest okresem równorzędnym z okresem zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. W zakresie uprawnień osób odbywających służbę zastępczą i członków ich rodzin stosuje się odpowiednio przepisy art. 123, art. 124 ust. 1 pkt 1, art. 125, 126, 128 ust. 1, art. 129, art. 130 ust. 2—5, art. 131—135 i art. 139.

Art. 205l. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, tryb kierowania poborowych do służby zastępczej, właściwość organów w sprawach tej służby, szczegółowe obowiązki i uprawnienia poborowych odbywających służbę zastępczą, szczegółowe zasady i tryb stosowania wyróżnień oraz wymierzania kar porządkowych, wymiar i zasady udzielania urlopów okresowych, szczegółowe zasady i tryb zwalniania ze służby zastępczej oraz kierowania do odbycia pozostałego okresu służby.";

45) w art. 206 w ust. 3 wyrazy „zastępczej służby poborowych lub" skreśla się, a po wyrazach „w obronie cywilnej" dodaje się wyrazy „lub służby zastępczej";

46) w art. 208 w ust. 1, w art. 211 w ust. 1 i w art. 217 użyte w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazy „instytucje państwowe oraz przedsiębiorstwa państwowe i organizacje spółdzielcze, jak również organizacje społeczne i zawodowe" zastępuje się użytymi w tej samej liczbie i przypadku wyrazami „instytucje państwowe, podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne";

47) w art. 224 w ust. 2 w pkt 2 po wyrazie „militaryzacji" dodaje się przecinek oraz wyrazy „karty skierowania";

48) w art. 225:
a) w ust. 1 pkt 2 skreśla się,
b) w ust. 2:
— w pkt 2 wyrazy „zastępczej służby poborowych" skreśla się,
— dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) w czasie odbywania ćwiczeń w jednostce przewidzianej do militaryzacji samowolnie opuszcza wyznaczone miejsce przebywania.";

49) w art. 228 w ust. 1 powołanie „ust. 1" skreśla się;

50) w art. 229 w ust. 2 po wyrazie „militaryzacji" dodaje się wyrazy „karty skierowania";

51) w art. 230:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, będąc powołany do zasadniczej służby w obronie cywilnej lub skierowany do służby zastępczej, albo wobec tych osób.";

b) w ust. 3 wyrazy „zastępczej służby poborowych" zastępuje się wyrazami „służby zastępczej";

52) w art. 231 w ust. 1 wyraz „przeznaczony" skreśla się;

53) po art. 232 dodaje się art. 232a—232d w brzmieniu:

„Art. 232a. 1. Kto będąc skierowany do służby zastępczej nie zgłasza się do odbywania tej służby w określonym terminie i miejscu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca nie zgłasza się do odbywania tej służby przez czas dłuższy niż czternaście dni kalendarzowych,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

3. Jeżeli sprawca nie zgłasza się do odbywania tej służby w celu trwałego uchylenia się od niej,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 8.

Art. 232b. Kto odbywając służbę zastępczą złośliwie lub uporczywie odmawia wykonywania poleceń w sprawach służbowych,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Art. 232c. Kto odbywając służbę zastępczą opuszcza wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych na czas powyżej czternastu dni kalendarzowych lub przez taki czas samowolnie poza nim pozostaje,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Art. 232d. 1. Kto odbywając służbę zastępczą, w celu trwałego uchylenia się od tej służby opuszcza wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych lub w takim celu poza nim pozostaje,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 8.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 z zamiarem ucieczki za granicę lub urzeczywistnia taki zamiar w czasie uchylania się od służby zastępczej albo przebywając za granicą uchyla się od powrotu do kraju,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.";

54) w art. 233 wyrazy „powołany do zastępczej służby poborowych albo" skreśla się;

55) w art. 244 wyrazy „zastępczej służby poborowych" skreśla się.

Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy osoby odbywające zastępczą służbę poborowych stają się z mocy prawa junakami odbywającymi zasadniczą służbę w obronie cywilnej w formie nie skoszarowanej, w zakładach pracy, w których dotychczas odbywały zastępczą służbę poborowych. Okres odbytej zastępczej służby poborowych zalicza się na poczet zasadniczej służby w obronie cywilnej.

2. Za przestępstwa popełnione w czasie odbywania zastępczej służby poborowych, przed dniem wejścia w życie ustawy, osoby określone w ust. 1 ponoszą odpowiedzialność karną według dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Żołnierze odbywający w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zasadniczą służbę wojskową w jednostkach pływających pełnią tę służbę przez okres 36 miesięcy, chyba że Minister Obrony Narodowej, stosownie do art. 91 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, ograniczy czas trwania tej służby.

Art. 4. Ilekroć w przepisach wykonawczych do ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest mowa o zastępczej służbie poborowych, rozumie się przez to służbę zastępczą.

Art. 5. Minister Obrony Narodowej ogłosi w Dzienniku Ustaw w drodze obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów, punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1988 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*

Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

Opłata za prenumeratę Dziennika Ustaw wynosi: **rocznie 2400 zł, półrocznie 1500 zł.**
Opłata za prenumeratę załącznika do Dziennika Ustaw wynosi: **rocznie 500 zł, półrocznie 250 zł.**

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3.
Administracja: Wydział Administracji Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 00-979 Warszawa (skrytka pocztowa 81), tel. 694-67-50 i 42-14-78.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów
w Zakładach Graficznych „Tamka", Zakład nr 1, Warszawa, ul. Tamka 3.

Zam. 0367-1300-88. **Cena 48,00 zł**

„(2) A szövetkezet a lakosság részére kötelező ipari, kereskedelmi és szolgáltatói tevékenység biztosítása céljából ingyenesen kapott állami tulajdonú ingatlant — vagy a jogelőd tulajdonában volt ilyen ingatlant — nem idegenítheti el. Ha ezt a tevékenységét megszünteti a tulajdonjog visszaszáll az államra, illetve az ingatlan fekvése szerinti helyi tanácsra, amely viszont a lakossági szolgáltatásukról köteles gondoskodni."

4. § E törvény 1989. július 1. napján lép hatályba.

Dr. Szűrös Mátyás s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Pesta László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Rujsz Lászlóné s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

INDOKOLÁS

az 1989. évi XIX. törvénnyel módosított 1987. évi I. törvény módosításához

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Országgyűlés 1989. június 1-jén fogadta el az 1989. évi XIX. törvényt, amely módosította a földről szóló 1987. évi I. törvényt. A módosításokat tartalmazó törvény hatályba lépése előtt nyilvánvalóvá vált, hogy a törvény 12. és 13. §-ának eredeti módosítása nemkívánatos gazdasági hatásokkal járna, és amelyekre a jogalkotói szándék nem terjedt ki. E nemkívánatos hatásokat kívánja a tervezet kiküszöbölni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

(Tv. 1. §-ához)

A 12. § javasolt szövege megegyezik a Földtörvény eredeti 12. §-ával. Ennek értelmében állami ingatlant csak állami szerv és társadalmi szervezet kezelhet. Az állami szerv és társadalmi szervezetek fogalmát a végrehajtási rendeletek határozzák meg, ezért részletezésük (költségvetési szerv, párt stb.) szükségtelen.

Az állami szerv, illetőleg a társadalmi szervezet a kezelői jogot a tulajdonosi irányítást gyakorló szerv határozatával, hatósági határozattal, az ingatlan kezelőjével kötött megállapodás, valamint a tulajdonjognak az állam javára való megszerzésével szerezheti meg. Ehhez az ingatlannyilvántartásba való bejegyzés is szükséges, kivéve, ha a kezelői jog megszerzése a tulajdonosi irányítást gyakorló szerv határozatán vagy hatósági határozaton alapul. A kezelői jogot azonban az ingatlannyilvántartásba ezekben az esetekben is be kell jegyeztetni.

(Tv. 2. §-ához)

Az eredeti jogalkotói szándéknak megfelelően a javaslat korlátozza a társadalmi szervezetek kezelésében lévő ingatlanokkal kapcsolatos rendelkezési jogokat.

1989. évi XXII. törvény

a honvédelemről szóló 1976. évi I. törvény módosításáról*

1. § A honvédelemről szóló 1976. évi I. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 20. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, a szövetkezet, a gazdasági társaság — a kizárólag külföldi tőkével működő kivételével —, az egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat, a pénzintézet és a vízgazdálkodási társulat (a továbbiakban együtt: gazdálkodó szervezet) feladata, hogy folyamatosan megtegye azokat az intézkedéseket, amelyek az ország gazdasági erőforrásainak a honvédelem érdekében szükséges felhasználását szolgálják."

2. § A Hvt. 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § A hadkötelezettség általános. Magában foglalja a katonai vagy a polgári szolgálat teljesítésével kapcsolatos, törvényben meghatározott személyes kötelezettségeket."

3. § A Hvt. 24. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A férfiak hadkötelezettsége magában foglalja:

a) a jelentkezési és

b) a katonai szolgálati vagy a polgári szolgálati kötelezettséget."

4. § A Hvt. 25. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § (1) A jelentkezési kötelezettség magában foglalja:

a) a megjelenési kötelezettséget a nyilvántartási adatok felvétele, ellenőrzése, orvosi vizsgálat vagy gyógykezelés, sorozás, illetőleg a fegyver nélküli katonai, valamint a polgári szolgálat teljesítése iránti kérelem elbírálása végett;

b) a személyi adatokban bekövetkezett változások bejelentésének kötelezettségét. A bejelentési kötelezettséget nem kell teljesíteni annak a hadkötelesnek, aki az e törvény alapján megállapított polgári szolgálatát letöltötte, illetőleg annak, akinek katonai és polgári szolgálata együttesen a 28 hónapot eléri.

* A törvényt az Országgyűlés az 1989. június 30-ai ülésén fogadta el.

(2) A honvédelmi kötelezettség teljesítésének előkészítése érdekében a honvédelmi igazgatási szervek a hadkötelesnek a mellékletben meghatározott adatait tartalmazó nyilvántartást készíthetnek."

5. § A Hvt. 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § (1) A katonai szolgálati kötelezettség alapján a hadköteles:

a) sorkatonai és

b) tartalékos katonai szolgálatot teljesít, amelynek együttes időtartama a 28 hónapot nem haladhatja meg.

(2) A sor- és a tartalékos katonai szolgálat lehet fegyveres vagy fegyver nélküli.

(3) A fegyver nélküli katonai szolgálatot a hadköteles lelkiismereti okból, engedély alapján teljesítheti.

(4) Fegyver nélküli katonai szolgálat teljesítésére nem kaphat engedélyt az a hadköteles, aki fegyvertartási engedéllyel rendelkezik.

(5) A fegyveres katonai szolgálatot teljesítők katonai esküt tesznek. Az eskü szövege:

Én .... esküszöm, hogy a Magyar Népköztársaságnak hűséges katonája leszek.

Alkotmányunkhoz, törvényeinkhez híven, becsülettel teljesítem kötelességemet. Elöljáróim és feljebbvalóim parancsának engedelmeskedem.

Esküszöm, hogy hazámat, annak határait, függetlenségét és alkotmányos rendjét életem árán is megvédem. Az ellenséggel alkuba soha nem bocsátkozom, ellene mindenkor bátran harcolok. Szabadságharcos és honvédő elődeink példáját követve zászlóinkat, csapatainkat, bajtársaimat el nem hagyom. Fegyvereinket és egyéb harci eszközeinket megóvom. A katonai ismereteket elsajátítom. A nemzetközi hadijog előírásait megtartom, az állam- és szolgálati titkot megőrzöm. Alárendeltjeimről a legjobb tudásom szerint gondoskodom.

Teljes életemben mind békében, mind háborúban szeretett magyar hazám igaz polgárához méltó módon viselkedem.

(6) A fegyver nélküli katonai szolgálatot teljesítők fogadalmat tesznek. A fogadalom szövege:

Én .... fogadom, hogy hazámat igaz hazafiként a fegyver nélküli katonai szolgálat követelményeinek megfelelően, minden erőmmel és tudásommal szolgálom.

A Magyar Népköztársaság Alkotmányának, törvényeinek előírásait megtartom. Elöljáróim és feljebbvalóim parancsainak engedelmeskedem. A feladataim ellátásához szükséges ismereteket elsajátítom. A gondjaimra bízott eszközöket és anyagi javakat megóvom.

Teljes életemben mind békében, mind háborúban szeretett magyar hazám igaz polgárához méltó módon viselkedem.

(7) A katonai szolgálati kötelezettséget a Magyar Népköztársaság Alkotmányának, törvényeinek és más jogszabályainak, a katonai szabályzatoknak és utasításoknak, valamint az elöljáró parancsainak megfelelően — a katonai eskühöz, illetőleg fogadalomhoz híven — kell teljesíteni."

6. § A Hvt. a következő címekkel, valamint 26/A—26/C. §-okkal egészül ki:

„A polgári szolgálat

26/A. § (1) A polgári szolgálatot a hadköteles lelkiismereti okból, engedély alapján teljesítheti.

(2) Polgári szolgálat teljesítésére nem kaphat engedélyt az a hadköteles, aki fegyvertartási engedéllyel rendelkezik.

(3) A polgári szolgálatot a kijelölt polgári munkahelyen —a szolgálat félbeszakítása esetét kivéve — megszakítás nélkül kell teljesíteni. A polgári szolgálat teljesítésére a szolgálatot teljesítő jogaira és kötelezettségeire, fegyelmi és anyagi felelősségére, valamint a szolgálathalasztásra és a szolgálat félbeszakítására vonatkozó rendelkezéseket külön jogszabály állapítja meg.

A fegyver nélküli katonai szolgálat, illetőleg a polgári szolgálat engedélyezése

26/B. § (1) A sorköteles fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat teljesítése iránti kérelmet a katonai nyilvántartásba vételtől kezdődően a sorozáson való személyes megjelenésig, de legkésőbb a katonai eskü letételéig terjesztheti elő. E határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek helye nincs.

(2) A tartalékos hadköteles fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat teljesítése iránti kérelmet a tartalékos katonai szolgálatra való behívó parancs kézbesítését megelőző napig terjesztheti elő.

(3) A sorkatonai, illetőleg tartalékos katonai szolgálat ideje alatt fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat iránti kérelmet nem lehet beadni.

26/C. § (1) A hadkiegészítési és területvédelmi parancsnok a kérelemről a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottsága által kijelölt, illetve felkért szervek képviselőiből létrehozott bizottság véleményének figyelembevételével a kérelem beadását követő sorozástól számított 90 napon belül határoz.

(2) A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A hadköteles a határozat bírósági felülvizsgálatát kérheti. A kérelemnek halasztó hatálya van.

(3) Az (1) bekezdés alapján létrehozott bizottság az érintett egyház véleményét kikérheti."

7. § A Hvt. 29. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„29. § (1) A sorkatonai szolgálatot még nem teljesített hadkötelesnek a három hónapot meghaladó időtartamú külföldi utazásához a hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokság engedélyét kell kérni.

(2) A három hónapnál rövidebb időtartamú külföldre utazáshoz a hadkötelesnek akkor kell engedélyt kérni, ha

a sor[illegible]tonai szolgálat kezdetének várható időpontjáról már é[illegible]esítést, illetőleg behívó parancsot kapott."

8. § A Hvt. a következő 29/A—29/C. §-okkal egészül ki:

„29/A. § A diplomáciai szolgálatot vagy egyéb tartós külföldi szolgálatot teljesítő szülőkhöz (nevelőszülőkhöz) utazó hadköteles külföldre utazási kérelmét csak akkor lehet elutasítani, ha a külföldön tartózkodás a sorkatonai szolgálat megkezdését a törvény 37. §-ának (4) bekezdésében meghatározott időben megakadályozná.

29/B. § (1) A katonai szolgálatot teljesítő hadköteles csak rendkívül indokolt családi okból utazhat magáncélból külföldre. Az utazást európai szocialista országba az állományilletékes parancsnok, nem szocialista vagy Európán kívüli szocialista országba az illetékes minisztérium engedélyezi.

(2) A katonai szolgálat ideje alatti szolgálati célú külföldre utazás szabályait a honvédelmi miniszter állapítja meg.

29/C. § A tartalékos állományú hadköteles a külföldre utazását — ha annak időtartama a 30 napot meghaladja —, a hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokságnak köteles bejelenteni."

9. § A Hvt. 35. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, egyúttal a (3)—(6) bekezdésének jelölése (4)—(7) bekezdésre változik.

„(3) A fegyveres erők hivatásos állományú tagjai fogadalmat tesznek. A fogadalom szövege:

Én .... fogadom, hogy hazámat, a Magyar Népköztársaságot a fegyveres erők hivatásos állományú tagjához méltóan, katonai eskümhöz híven szolgálom. Népünkhöz és alkotmányához mindenkor hű leszek.

Fogadom, hogy tudásomat, szolgálati jogkörömet békében és háborúban egyaránt szeretett hazám védelmének szolgá[illegible]ba állítom. A törvényeket és törvényes rendelkezéseket megtartom és megtartatom. Alárendeltjeimet hazánk védelmére, bátorságra, áldozatkészségre nevelem, róluk emberséggel és felelősséggel gondoskodom. A gondjaimra bízott haditechnikai eszközöket és anyagi javakat legjobb tudásom szerint kezelem és megóvom.

Szent meggyőződéssel és szilárd elhatározással fogadom, hogy dicső szabadságharcos elődeinkhez híven látom el katonai feladataimat.

Mindenkor példamutatóan, becsülettel, tiszti (tiszthelyettesi) rendfokozatomhoz méltóan élek."

10. § A Hvt. 37. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az a hadköteles:

a) aki szolgálathalasztásban részesült,

b) akinek sorkatonai szolgálatát félbeszakították, vagy

c) aki fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat iránti kérelmet nyújtott be

annak az évnek december 31. napjáig hívható be sorkatonai szolgálatra, vagy annak továbbfolytatására, amelyben a 28. évét, ha a szolgálathalasztásra vagy a szolgálat félbeszakítására felsőfokú tanulmányok miatt kerül sor, a 30. életévét betölti."

11. § A Hvt. 37. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki, egyúttal az (5)—(7) bekezdés számozása (6)—(8) bekezdésre módosul:

„(5) Ha a (4) bekezdésben megjelölt időpontban a hadköteles fegyver nélküli katonai vagy polgári szolgálat iránti kérelmét a hatóság jogerősen még nem bírálta el, ezt követően is — legkésőbb azonban az eljárás befejezését követően 6 hónapon belül — behívható a sorkatonai szolgálatra vagy annak továbbfolytatására."

12. § A Hvt. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § (1) A fegyveres sorkatonai szolgálat időtartama legfeljebb 18 hónap. Ezen belül a hadkötelesek egyes csoportjainak szolgálati idejét a honvédelmi miniszter állapítja meg.

(2) A felsőoktatási intézménybe felvett hadköteles a fegyveres sorkatonai szolgálatot a tanulmányai befejezése után teljesíti. E rendelkezés alóli kivételeket a Minisztertanács állapítja meg.

(3) A fegyver nélküli sorkatonai szolgálat időtartama legfeljebb 24 hónap.

(4) A katonai büntetésvégrehajtási intézetben letöltött szabadságvesztés büntetés, valamint a fegyelmi fenyítésül kiszabott fogság időtartama a sorkatonai szolgálat időtartamába nem számít be. Ha azonban a szabadságvesztés, illetve a fogság időtartama és az azt követő szolgálata alatt a sorkatona példás magatartást tanúsít, a szolgálati jogviszony korábbi megszüntetését az illetékes miniszter engedélyezheti, feltéve, hogy sorkatonai szolgálata időtartama — a fogság és a szabadságvesztés idejét is figyelembe véve — eltelt.

(5) A sorkatonai szolgálat az állománybavétellel kezdődik, s a tartalékállományba helyezéssel ér véget."

13. § A Hvt. a 38. §-a után a következő címmel és 38/A—38/C. §-okkal egészül ki:

„A polgári szolgálat időtartama

38/A. § A polgári szolgálat időtartama 28 hónap.

38/B. § A tartalékos hadköteles katonai és a polgári szolgálatának együttes időtartama a 28 hónapot nem haladhatja meg.

38/C. § (1) A polgári szolgálat idejébe nem számít be a szolgálat félbeszakításának ideje, valamint az az idő, amelyet a szolgálatot teljesítő önhibájából a szolgálati helyétől távol töltött.

(2) A polgári szolgálat a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottsága munkaügyi feladatot ellátó szakigazgatá-

szerve álta kiadott, a szolgálat teljesítésének megkezdésére vonatkozó felhívásban megjelölt napon a foglalkoztatónál való jelentkezéssel kezdődik.

(5) A szolgálat teljesítés befejezésének időpontját a városi, megyei tanács végrehajtó bizottsága munkaügyi feladatot ellátó szakigazgatási szerve — a (1) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel — határozattal állapítja meg."

14. § A Hvt. 40. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tartalékos katonai szolgálat módja:

a) kiképzés,
b) továbbképzés,
c) gyakorlat,
d) gyakorló szolgálat,
e) különleges szolgálat,
f) fegyver nélküli szolgálat."

15. § A Hvt. 41. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő (5)—(6) bekezdés lép, a jelenlegi (6) bekezdés számozása pedig (7) bekezdésre változik.

„(5) A 40. § (2) bekezdésének *b)—e)* pontjaiban meghatározott tartalékos katonai szolgálat együttes időtartama nem haladhatja meg a tartalékos tiszt, zászlós és tiszthelyettes esetén a 16, tartalékos tisztes és honvéd esetén a 12 hónapot.

(6) Az a hadköteles, aki 24 hónapos fegyver nélküli sorkatonai szolgálatot teljesített, a hadköteles korban még összesen 4 hónapi fegyver nélküli tartalékos katonai szolgálatra hívható be."

16. § A Hvt. 42. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A tartalékos tisztek és tiszthelyettesek fogadalmat tesznek. A fogadalom szövege:

Én .... fogadom, hogy hazámat, a Magyar Népköztársaságot a fegyveres erők tartalékos állományú tagjaként méltóan, katonai esküimhöz híven szolgálom. Népünkhöz és alkotmányához mindenkor hű leszek.

Fogadom, hogy tudásomat, szolgálati jogkörömet békében és háborúban egyaránt szeretett hazám védelmének szolgálatába állítom. A törvényeket és törvényes rendelkezéseket megtartom és megtartatom. Alárendeltjeimet hazánk védelmére, bátorságra, áldozatkészségre nevelem, róluk emberséggel és felelősséggel gondoskodom. A gondjaimra bízott haditechnikai eszközöket és anyagi javakat legjobb tudásom szerint kezelem és megóvom.

Szent meggyőződéssel és szilárd elhatározással fogadom, hogy dicső szabadságharcos elődeinkhez híven látom el katonai feladataimat.

Mindenkor példamutatóan, becsülettel, tiszti (tiszthelyettesi) rendfokozatomhoz méltóan élek."

17. § (1) Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az Alkotmány módosításáról szóló 1989. évi I. törvény 11. §-a hatályba lép.

(2) E törvény alapján 1989-ben a már besorozott sorköteles a fegyver nélküli katonai vagy polgári szolgálat iránt július 31-ig terjesztheti elő kérelmét.

(3) A (2) bekezdésben említett hadköteles kérelmének elbírálására a 26/C. § (1) bekezdésében megállapított határidőt a hadkiegészítési és területvédelmi parancsnok egy alkalommal további 90 nappal meghosszabbíthatja.

(4) A honvédelemről szóló 1976. évi I. törvény — annak mellékleteként — e törvény *mellékletével* kiegészül.

(5) Felhatalmazást kap:

a) a honvédelmi miniszter, hogy a fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat engedélyezésével kapcsolatos eljárási szabályokat;

b) az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnöke, hogy a polgári szolgálatot teljesítők és a foglalkoztatók nyilvántartásba vételével, valamint a polgári szolgálat teljesítésének felügyeletével kapcsolatos részletes szabályokat megállapítsa.

(6) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Hvt. 1. §-ának (3) bekezdése, 31. §-a, az 50. §-ának (3) bekezdéséből a „határsávban és" szövegrész, valamint a külföldre utazásról és az útlevélről szóló 1987. évi 25. törvényerejű rendelet 7. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja hatályát veszti.

Dr. Szűrös Mátyás s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Balogh László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Pesta László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Melléklet az 1989. évi XXII. törvényhez

„Melléklet az 1976. évi I. törvényhez

A honvédelmi igazgatás hadkötelesekről nyilvántartott adatai

1. *Személyi adatok:* név; személyi szám; családi állapot; gyermekek száma; születési ideje és helye; (hadköteles nő esetében) a férj személyi száma.

2. *Foglalkozást, szakismeretet és iskolai végzettséget jelölő adatok:* polgári foglalkozás, iskolai végzettség és tanulmányok befejezésének ideje; polgári szakképzettség; idegen nyelvismeret és foka; gépjárművezetői engedély és gépjárműkategória.

3. Állandó és ideiglenes lakóhely címe, munkahely megnevezése és címe.

4. Útlevél típusa, érvényességi ideje és száma.

5. Külföldi tartózkodás helye, időpontja és időtartama; külföldi katonai szolgálat helye, időtartama, fegyvernem, rendfokozat.

6. *Katonai szolgálatot befolyásoló körülmények:* fizikai adatok (magasság, mellbőség, derékbőség, fejméret, lábméret, szemüveg v. kontaktlencse viselés); egészségi állapot, elszenvedett betegségek; esetleges cselekvőképtelenség; speciális helyzet és környezeti minőség; tanulmányok folytatása; közérdekű vagy személyi érdekű szolgálathalasztásra okot adó körülmények; fegyver nélküli vagy polgári szolgálat iránti kérelem.

7. *Büntető statisztikai adatok:* előzetes letartóztatás ideje, esetlegesen kiszabott főbüntetés, mellékbüntetés; büntetés hatálya, szabadságvesztés letöltésének kezdete; szabadulás várható időpontja; szabadulás tényleges időpontja.

8. *Katonai adatok:* katonai szolgálat fajtája, az állományilletékes alakulat megnevezése; bevonulás időpontja; leszerelés időpontja; elért rendfokozat, az előléptetés dátuma; katonai szakképzettség; katonai iskolai végzettség és a tanulmányok befejezésének időpontja; kiváló, illetőleg élenjáró cím, osztályos fokozat elérése; honvédelmi oktatásban való részvétel és befejezésének időpontja.

9. *Fogyatéki adatok:* elhalálozás; kivándorlás; jogellenes külföldre távozás; állampolgárságtól való megfosztás, illetőleg mindezek időpontja."

INDOKOLÁS

a honvédelemről szóló 1976. évi I. törvény módosítására készített törvényjavaslathoz

I.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A honvédelemről szóló 1976. évi I. törvényt (Hvt.) több, mint egy évtizede fogadta el az Országgyűlés. Ez idő alatt a törvény jól betöltötte szerepét. A honvédelem irányítási rendszerének, a népgazdaságra háruló honvédelmi kötelezettségnek, a fegyveres erők és a fegyveres testületek alapvető feladatainak, valamint az állampolgárok honvédelmi kötelezettségeinek átfogó szabályozásával hozzájárult a honvédelmi rendszer továbbfejlesztéséhez, az ország védelmi képességének fokozásához.

Az állampolgári jogok gyakorlása fokozottabb garanciáinak megteremtése iránti társadalmi igény azonban felvetette a haza védelmével kapcsolatos kötelezettségek és az alkotmányos jogok közötti harmonikusabb összhang létrehozatalának szükségességét. Emiatt az állampolgárok katonai szolgálati kötelezettségére és a lelkiismereti szabadság gyakorlásának lehetőségére vonatkozó jogi rendelkezéseket is felül kell vizsgálni, s együttes érvényrejuttatásának törvényes feltételeit biztosítani kell. A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) — a nemzetközi gyakorlatot is figyelembe véve — ezt a fegyver nélküli katonai szolgálat, valamint a polgári szolgálat szabályainak törvényi meghatározásával kívánja elérni.

II.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1—4. §-hoz

1. A Javaslat a polgári szolgálat teljesítését az általános honvédelmi kötelezettség részeként, a katonai szolgálattal azonos értékű és egyenrangú szolgálatteljesítésként teszi lehetővé. Ennek megfelelően módosul a Hvt-nek a hadkötelezettségre (2. és 3. §), valamint az ennek részét képező jelentkezési és bejelentési kötelezettségre (4. §) vonatkozó szabálya. Ezt megelőzően azonban a Javaslat a honvédelem anyagi szükségleteinek kielégítésében részt vevő gazdálkodó szervezetek fogalmát a Polgári Törvénykönyv módosításának megfelelően állapítja meg (1. §).

Az 5—6. §-hoz

2. A Javaslat a fegyver nélküli katonai és a polgári szolgálat teljesítését kizárólag lelkiismereti okból engedi meg, anélkül azonban, hogy a lelkiismeret törvényi meghatározását tartalmazná. Ennek oka, hogy a lelkiismeret fogalmát sem a hazai, sem a külföldi jogalkotás nem dolgozta ki.

A Javaslat abból indul ki, hogy a lelkiismereti ok nem korlátozható vallási motivációra. Azon a személyiség olyan belső értékrendszerét kell érteni, amellyel ellentétes magatartás kikényszerítése az egyén lelki sérülésével és önmagával való meghasonlásával járna. Ennek megállapítása az államigazgatási eljárás számára — a lelkiismeret fogalmának meghatározása nélkül — jelentős nehézséget okozna. Ezért a Javaslat, bár a fegyver nélküli katonai, illetve polgári szolgálat teljesítését a lelkiismereti okra tekintettel teszi lehetővé, az engedélyezési eljárást lefolytató hatóság, illetve az abban közreműködő bizottság vizsgálatát a lelkiismereti okra való hivatkozás megalapozottságára kívánja irányítani. A Javaslat azonban az ország alkotmányos rendjével, s az ennek alapján létrehozott kormányzati rendszerrel szembenálló politikai meggyőződést nem tekinti olyan lelkiismereti oknak, amely megalapozhatja a fegyver nélküli katonai vagy polgári szolgálat iránti kérelem előterjesztését.

3. A katonai szolgálatot az ország határainak, területi épségének, függetlenségének, valamint alkotmányos rendjének védelme érdekében kell teljesíteni. Ezért indokolt, hogy a katonai eskü szövegét az állami szuverenitást megjelenítő Országgyűlés állapítsa meg. Ennek megfelelően a Javaslat 5. §-a tartalmazza a katonai eskü szövegét is.

4. A fegyver nélküli katonai szolgálatot teljesítők nem fegyveres beosztást látnak el, és eskü helyett fogadalmat tesznek. Fogadalmuk szövegét szintén a Javaslat 5. §-a tartalmazza. Mivel az e szolgálatot teljesítők katonák, így rájuk a katonai szolgálat tartalmára, illetőleg a szolgálatot teljesítők és eltartásra szoruló hozzátartozóik érdekvédelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezések az irányadók.

5. A polgári szolgálat nem katonai szolgálat. Azt az ar- jogc tak nem a fegyveres erőknél, hanem kijelölt pol- ári munkahelyen, sajátos jogviszonyban teljesítik. Ezért szolgálat teljesítésére, e jogviszony tartalmát képező jo- okra és kötelezettségekre, valamint a szolgálatot teljesí- ők és hozzátartozóik érdekvédelmére vonatkozó rendel- ezéseket külön jogszabálynak kell megállapítani.

6. A Javaslat garanciális okokból részletesen tartalmaz- a a fegyver nélküli katonai, valamint polgári szolgálat tel- ésítésére irányuló kérelem elbírálásának szabályait.

A Javaslat a sorkatonai szolgálatot még nem teljesített adkötelesek számára a kérelem előterjesztését a nyilván- rtásba vételtől a sorozásig, de legkésőbb a katonai eskü etételéig teszi lehetővé. Az eskü letétele után — a sorka- onai szolgálat ideje alatt — ilyen kérelem már nem ter- eszthető elő.

A tartalékos hadkötelesek a kérelmüket a tartalékállo- mányba helyezésüktől a tartalékos katonai szolgálat telje- tésére vonatkozó behívó parancs kézbesítését megelőző apig terjeszthetik elő. A behívó parancs kézbesítésének apjától az ismételt tartalékállományba helyezésig azon- an már ilyen kérelem nem adható be, tehát a behívó pa- ancs átvételét lelkiismereti okra hivatkozva megtagadni em lehet.

7. A kérelem államigazgatási eljárásban, bizottság köz- eműködésével kerül elbírálásra. A bizottságot a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottsága által kijelölt, illetőleg elkért szervezetek képviselőiből kell létrehozni.

A bizottság a hadköteles személyes meghallgatása után alakítja ki álláspontját. Abban kell állást foglalnia, hogy a hadköteles lelkiismereti okra való hivatkozása valóban a meggyőződését tükrözi-e vissza. Ehhez mérlegelheti, vagy személyiségi vonásai, belső értékrendje, valamint életvite- e (környezeti magatartása, munkaköre, előéletének jel- emző eseményei, cselekedetei, megnyilatkozásai) meny- nyiben támasztják alá az értékrendjéről vallott felfogását. A Javaslat a bizottság állásfoglalása figyelembevételével hozott államigazgatási határozat ellen bírósági felül- vizsgálatot tesz lehetővé. A bíróság az államigazgatási ha- tározatot megváltoztathatja. A kérelem végleges elbírálá- sáig a hadköteles katonai szolgálatra nem hívható be.

A 7—8. §-hoz

8. A Hvt. hatályos szabályai szerint a sorkatonai szol- gálatot még nem teljesített sorköteles külföldre utazásá- hoz engedély szükséges. A tartalékos hadköteles pedig az ilyen utazást köteles előzetesen bejelenteni. A külföldre utazással kapcsolatos részletes szabályokat jelenleg mi- niszteri szintű jogszabály, illetőleg belső rendelkezések tartalmazzák. Ezek közül azokat, amelyek alapvető ál- lampolgári jogot, kötelezettséget érintenek, a jogalko- tásról szóló 1987. évi XI. tv. rendelkezéseire figyelemmel a Javaslat törvényi szintre emeli. A külföldre utazással összefüggően csak olyan korlátozásokat tartalmaz, ame- lyek a fegyveres erők kiegészítése és mozgósítása érdeké- ben elengedhetetlenek.

A 9. §-hoz

9. A hivatásos katonák az ország és a nép védelmére hi- vatott szolgálatot látnak el. Ezt fejezi ki fogadalmuk is, amelyet a katonai hagyományokhoz híven nyilvánosan az Országház és a nemzeti lobogó előtt mondanak el. E foga- dalom szövegét a Javaslat 9. §-a iktatja törvénybe.

A 10—11. §-hoz

10. A hadköteles a hatályos jogszabályok szerint család- fenntartói és egészségügyi ok, tanulmányok folytatása, il- letőleg fontos egyéni érdek miatt kérheti a sorkatonai szol- gálat elhalasztását. Emellett még közérdekből kérhető szolgálathalasztás. Ugyanilyen okból lehetőség van a szol- gálat félbeszakítására is. Emiatt a sorköteles korban (18— 23 évük között) számosan nem tudják teljesíteni a sorka- tonai szolgálatukat. Ezért a törvény megengedi, hogy ké- sőbb — 28 éves korukig — teljesítsék állampolgári kötele- zettségüket.

Gyakran előfordul azonban, hogy — különösen a felső- oktatási intézményben tanulmányokat folytató hadkötele- sek — a tanulmányaikat évismétlések és más okok folytán 28 éves korukig nem fejezik be. Ebben az esetben — a szol- gálathalasztás lejártával — a tanulmányaikat félbe kellett szakítani azért, hogy katonai szolgálati kötelezettségeik- nek eleget tegyenek. A Javaslattal bevezetni kívánt új szol- gálati formák engedélyezése — ha például azt a felsőfokú tanulmányok befejezése után nyújtja be a hadköteles — ugyancsak elérheti a behívhatósági korhatárt. A Javaslat ezért a szolgálat megkezdésének korhatárát — ha a szol- gálathalasztásra vagy a szolgálat félbeszakítására tanul- mányi okból került sor — 30 évre emeli fel.

Annak érdekében, hogy a hadköteles kérelmének elbí- rálása előtt a katonai szolgálat teljesítését ne kelljen meg- kezdeni, ha a tanulmányi szolgálathalasztás lejárta után benyújtott kérelmét a hatóság a 30. életévének betöltése- kor jogerősen még nem bírálta el, a Javaslat lehetővé te- szi, hogy szolgálatát ezt követően, de legfeljebb az eljárás befejezésétől számított 6 hónapon belül kezdje meg.

A 12—15. §-hoz

11. A Javaslat a fegyver nélküli katonai, illetve polgá- ri szolgálat idejének megállapítása során a sorkatonai és tartalékos katonai szolgálati időt együttesen vette figye- lembe.

A hatályos jogszabályok szerint a tartalékos katonai szolgálat időtartama tartalékos tisztek, zászlósok és tiszthelyettesek esetében 24, honvédek és tisztesek esetében pedig 18 hónap.

A Javaslat a tartalékos tisztek, zászlósok és tiszthelyettesek tartalékos katonai szolgálati idejét 16, a tisztesek és honvédek szolgálati idejét pedig 10 hónapra csökkenti. A fegyveres katonai szolgálat törvényben megállapított időtartama a jelenleg hatályos szabályok szerinti 36 hónapról — figyelembe véve, hogy a tartalékos parancsnoki képzésben részesülő felsőfokú végzettségű hadkötelesek 12 hónapig teljesítenek sorkatonai szolgálatot — 28 hónapra változik, s a Javaslat a fegyver nélküli katonai, illetőleg polgári szolgálat idejét is ennek megfelelően állapítja meg. A tartalékos hadkötelesek polgári szolgálati ideje pedig a már letöltött katonai szolgálat figyelembevételével éri el a 28 hónapot.

A Javaslat azt az elvet igyekszik követni, hogy az egyes szolgálati formák a hadkötelesekre azonos mértékű kötelezettséget hárítsanak, tehát bármelyik szolgálat teljesítésére kapott a hadköteles engedélyt, ne kerüljön előnyösebb helyzetbe a más szolgálatot teljesítő társánál. Ezt szolgálja a Javaslat azon megoldása, hogy a 28 hónapos szolgálati időn belül a fegyver nélküli katonai szolgálatot teljesítőknek 24 hónapot sorkatonaként és 4 hónapot tartalékos katonaként kell eltölteni, a polgári szolgálatot teljesítők pedig folyamatosan a teljes szolgálati idejüket letöltik. Minthogy ők a hadkötelezettséggel összefüggő szolgálati kötelezettségüknek ezzel eleget tesznek, ismételt igénybevételükre — békében — nem kerül sor.

Ez a megoldás sem képes azonban kifejezni az egyes szolgálati formák tartalma közötti lényeges eltéréseket. Kétségtelen ugyanis, hogy a mind fizikailag, mind pedig pszichikai értelemben nagy erőpróbát jelentő fegyveres szolgálat teljesítése követeli a hadkötelesektől a legnagyobb erőfeszítést. Ennél kisebb terhelést okoz a fegyver nélküli katonai szolgálat. S végül a polgári szolgálat teljesítésének nehézségei lényegileg megegyeznek az adott területen foglalkoztatott dolgozókéval.

Az egyes szolgálati formák különböző tartalma miatt — a szolgálattal együtt járó jogok és kötelezettségek egyébként azonos volta — a fegyveres szolgálatot teljesítők hátrányára a hadkötelesek közötti egyenlőtlen tehermegosztást eredményezi. Bár a Javaslat a szolgálati formákkal együtt járó kötelezettségek közötti különbséget a szolgálat teljesítésének eltérő módjával kívánja kifejezni, ez azonban a fegyveres szolgálatot teljesítők hátrányának kiküszöbölésére még így is elégtelen.

A 16—17. §-hoz

12. A tartalékos parancsnoki képzésben részesült hadkötelesek — tiszti vagy tiszthelyettesi rendfokozatuk elnyerésekor — arra vállalnak kötelezettséget, hogy szükség esetén tudásukat és a katonai rendfokozattal együtt járó szolgálati jogaikat a haza védelmének szolgálatába állítják. Ezt a kötelezettségvállalást kifejező fogadalom szövegét a Javaslat 17. §-a tartalmazza.

13. A törvény hatálybalépésekor már sorozott, de sorkatonai szolgálatot még nem teljesítő hadköteles számára — átmeneti rendelkezésként — a Javaslat lehetőséget ad arra, hogy a fegyver nélküli katonai vagy a polgári szolgálat teljesítése iránti kérelmét 1989. július 31-ig nyújtsa be.

14. Az Alkotmány módosított 70. §-ának (2) bekezdése hatálybalépését — amely a polgári szolgálat teljesítésének lehetőségét teremti meg — az 1989. évi I. törvény 12. §-a alapján külön törvénynek kell kimondania. Ezért a Javaslat hatálybalépéséről szóló rendelkezés egyúttal az Alkotmány hivatkozott rendelkezését is hatályba lépteti.

1989. évi XXIII. törvény

a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról*

1. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk) a következő 336/A. és 336/B. §-szal egészül ki:

„A polgári szolgálat alóli kibúvás

336/A. § Az a hadköteles, aki a polgári szolgálatát nem teljesíti, vagy az alól a szolgálati kötelezettségének súlyos megsértésével végleg kivonja magát, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A polgári szolgálat teljesítésének akadályozása

336/B. § Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja, hogy a hadkötelest a polgári szolgálat alól végleg kivonja, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő."

2. § (1) Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A Btk 266. §-a, valamint a szabálysértésekről szóló 1968. évi I. törvény 91. §-a a hatályát veszti.

(3) A törvény hatálybalépésekor a katonai szolgálat megtagadásának bűntette (Btk 336. §) miatt elítéltek a büntetésük további végrehajtása és a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól kegyelemből mentesülnek.

(4) Aki ellen e törvény hatálybalépésekor a katonai szolgálat megtagadásának bűntette miatt büntető eljárás van folyamatban, eljárási kegyelemben részesül, feltéve, hogy 1989. szeptember 30-ig vállalja a fegyver nélküli katonai szolgálat vagy polgári szolgálat teljesítését.

* A törvényt az Országgyűlés az 1989. június 30-ai ülésén fogadta el.

Übersetzung (Polnisch)
105-89/5223

Gesetzblatt Nr. 24 vom 20.7.88, Pos. 171

GESETZ

vom 13. Juli 1988
über die Änderung des Gesetzes über die allgemeine Pflicht
zur Verteidigung der Volksrepublik Polen

Artikel 1. Im Gesetz vom 21. November 1967 über die allgemeine Pflicht zur Verteidigung der Volksrepublik Polen (Gesetzblatt aus 1984, Nr. 7, Pos. 31) werden folgende Änderungen vorgenommen:

1) Artikel 2 erhält folgenden Wortlaut:

Art. 2. Die Stärkung der Verteidigungsfähigkeit der Volksrepublik Polen, die Vorbereitung der Bevölkerung und des Volksvermögens auf den Kriegsfall sowie die Erfüllung anderer Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht obliegt allen Organen der Staatsgewalt und der staatlichen Verwaltung, anderen staatlichen Behörden, Wirtschaftssubjekten und anderen Organisationseinheiten, gesellschaftlichen Organisationen und jedem Bürger im einzelnen";

2) in Artikel 4 Abs. 2 werden die Worte "Ersatzdienst der Wehrpflichtigen" gestrichen; nach dem Wort "militarisierten" werden ein Komma sowie die Worte "der Ableistung des Ersatzdienstes" hinzugefügt;

3) in Artikel 5 Abs. 2

a) erhalten die Punkte 6 und 7 folgenden Wortlaut:

"6) die Festlegung der Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht, u.a. derjenigen, die mit der Steigerung der Verteidigungsfähigkeit des Staates zusammenhängen und die von

Ministern, Wojewoden und Gemeindevorstehern, Wirtschaftssubjekten und anderen Organisationseinheiten sowie gesellschaftlichen Organisationen wahrgenommen werden, sowie die Koordination ihrer Verwirklichung,

7) die Beaufsichtigung und Überprüfung der Erfüllung der Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht durch Organe, Subjekte, Organisationseinheiten sowie die in Punkt 6 genannten Organisationen,"

b) Punkt 8 wird gestrichen;

4) in Artikel 11 Punkt 4 werden die Worte "staatliche Institutionen und Unternehmen, genossenschaftliche und gesellschaftliche Organisationen" ersetzt durch die Worte "staatliche Institutionen, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftliche Organisationen";

5) in Artikel 15

a) wird in Abs. 4 ein neuer Punkt 4 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"4) die Ausübung der Aufsicht über die Ableistung des Grunddienstes in der Zivilverteidigung."

b) in Abs. 7 werden die Worte "staatliche Institutionen und Unternehmen, genossenschaftliche und gesellschaftliche Organisationen" ersetzt durch die Worte "staatliche Institutionen, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftliche Organisationen";

6) Artikel 16 erhält folgenden Wortlaut:

"Art. 16. 1. Die im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht von Behörden, Subjekten, Organisationseinheiten sowie den in Artikel 2 genannten Organisationen wahrzunehmenden Aufgaben

werden in Gesetzen und den auf deren Grundlage erlassenen Rechtsakten der zuständigen Behörden festgelegt.

2. Das Komitee für die Verteidigung des Landes legt die allgemeinen Grundsätze für die Wahrnehmung der Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht durch Minister, Wojewoden und Gemeindevorsteher, durch Wirtschaftssubjekte und andere Organsationseinheiten sowie durch gesellschaftliche Organsationen fest.
3. Minister, Wojewoden und Gemeindevorsteher organisieren die Wahrnehmung der Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht; u.a. legen sie die Aufgaben sowie deren Wahrnehmung durch Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie durch gesellschaftliche Organisationen im einzelnen fest.
4. Die Volksräte, die Organe der Selbstverwaltung der Bewohner von Städten und Dörfern, die Organe der Mitarbeiterselbstverwaltung und der gewerkschaftlichen Selbstverwaltung sowie die Führungsorgane der Gewerkschaften und der gesellschaftlich-gewerkschaftlichen Organisationen der Landwirte berücksichtigen bei den von ihnen zu fassenden Beschlüssen die im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht wahrzunehmenden Aufgaben.
5. Der Ministerrat legt die Grundsätze für die Finanzierung der mit der Wahrnehmung von Aufgaben im Rahmen der allgemeinen Wehrpflicht verbundenen Tätigkeit fest; er kann in Verbindung mit dieser Tätigkeit auch Steuerbefreiungen und -erleichterungen sowie Befreiungen und Nachlässe bei anderen Abgaben und Belastungen, die dem Staatshaushalt zufließen, einführen, sofern die Bestimmungen des Gesetzes über Steuerverpflichtungen auf diese Abgaben und Belastungen ausgedehnt wurden."

7) In Artikel 18 Abs. 4 werden die Worte "die in Artikel 16 Abs. 2, 4 und 5 genannten Organe und Einheiten" ersetzt durch die Worte "die örtlichen Behörden, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftlichen Organisationen, die ihren Sitz auf dem Gebiet der Wojewodschaft haben";

8) Artikel 20 erhält folgenden Wortlaut:

"Art. 20. Die Bestimmungen des Gesetzes, die sich beziehen auf:

1) den Minister - werden entsprechend auch angewandt auf den Vorsitzenden der Kommission bzw. des Komitees, das die Funktionen der obersten Behörde oder einer zentralen Behörde ausübt, auf den Leiter des zentralen staatlichen Amtes bzw. der staatlichen Institution, die der obersten Behörde nicht untersteht, auf den Präsidenten (des Vorstandes) einer Bank, des Zentralvorstandes eines Genossenschaftsverbandes sowie eines Hauptvorstandes einer gesellschaftlichen Organisation,
2) den Wojewodschaftsvolksrat - finden auch auf den Volksrat der Stadt Warschau, den Volksrat der Stadt Krakau und den Volksrat der Stad Lódź/Lodsch Anwendung,
3) den Wojewoden - finden auch Anwendung auf die Stadtpräsidenten von Warschau, Krakau und Lodsch,
4) den Gemeindevorsteher - finden auch Anwendung auf den Stadtpräsidenten, den Stadtdirektor, den Bezirksvorsteher sowie den Direktor von Stadt und Gemeinde,
5) Wirtschaftssubjekte - finden Anwendung auf juristische und natürliche Personen, die eine Wirtschaftstätigkeit ausüben.";

9) in Artikel 21 Punkt 3 wird der Buchstabe b) gestrichen;

10) in Artikel 23 Abs. 3 werden die Worte "staatliche Institutionen sowie staatliche Unternehmen und Genossenschaftsorganisationen" ersetzt durch die Worte "staatliche Institutionen, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftliche Organisationen";

11) in Artikel 25 Abs. 1 werden nach den Worten "der staatlichen Verwaltung" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in Gesundheitsfragen" hinzugefügt;

12) in Artikel 36 Abs. 1 wird ein Punkt 5 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"5) die Prüfung der Anträge der Wehrpflichtigen auf Einteilung zum Ersatzdienst.";

13) in Artikel 38 Abs. 2 werden nach den Worten "der staatlichen Verwaltung" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in sozialen und administrativen Fragen" hinzugefügt;

14) in Artikel 40 Abs. 2 werden im zweiten Satz nach den Worten "der Berufung" die Worte "- unter Vorbehalt der Bestimmung von Artikel 205b Abs. 2 -" hinzugefügt;

15) in Artikel 46 Abs. 2 werden:

a) in Punkt 1 am Ende die Worte "oder der Beantragung einer Zuteilung zur Ableistung des Ersatzdienstes" hinzugefügt,

b) in Punkt 2 ein Buchstabe f) mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"f) die Nicht-Anmeldung zur Musterung bis zum Ende des Kalenderjahres, in dem sie das 24. Lebensjahr vollendet haben.";

16) in Artikel 50

a) werden in Abs. 1 die Worte "Staatliche Institutionen und Unternehmen sowie genossenschaftliche und gesellschaftliche Organisationen" durch die Worte "Staatliche Institutionen, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftliche Organisationen" ersetzt,

b) wird in Abs. 2 Punkt 2 das Wort "Unternehmen" durch die Worte "Subjekte, Organisationseinheiten" ersetzt;

17) in Artikel 53 Abs. 1 Punkt 1 und in Abs. 2 werden nach den Worten "der staatlichen Verwaltung" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in sozialen und administrativen Fragen" hinzugefügt;

18) in Artikel 62 Abs. 2 werden in Punkt 1 nach den Worten "der staatlichen Verwaltung" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in Verkehrsfragen" hinzugefügt;

19) in Artikel 64 erhält Abs. 2 folgenden Wortlaut:

"2. Im Rahmen der Wehrpflicht können die Wehrpflichtigen - statt zum Grundwehrdienst - auch zur Ableistung des Grunddienstes bzw. der Wehrpflichtigenausbildung in der Zivilverteidigung eingeteilt werden.";

20) in Artikel 68 erhält Abs. 4 folgenden Wortlaut:

"4. Der Einberufungsbescheid bzw. die namentliche Aufforderung werden der einzuberufenden Person an ihrem Aufenthaltsort ausgehändigt. Im Falle der Abwesenheit der einzuberufenden Person vom Wohnort wird der Einberufungsbescheid bzw. die namentliche Aufforderung einem erwachsenen Mitbewohner ausgehändigt.";

21) in Artikel 91:

a) wird Abs. 2 gestrichen

b) werden in Abs. 3 die Worte "und 2" gestrichen,

c) werden in Abs. 6 nach dem Wort "Verteidigung" die Worte "bzw. der Sicherheit" hinzugefügt;

22) in Artikel 92 Abs. 2 werden die Worte "und 2" gestrichen;

23) in Artikel 98:

a) wird in Abs. 1 das Wort "Gemeindevorsteher" durch die Worte "die

örtlich zuständige staatliche Behörde mit besonderer Zuständigkeit in sozialen und administrativen Fragen der Grundstufe" ersetzt,

b) wird in Abs. 2 das Wort "Gemeindevorsteher" ersetzt durch die Worte "der örtlich zuständigen staatlichen Behörde mit besonderer Zuständigkeit in sozialen und administrativen Fragen der Grundstufe", und nach den Worten "der staatlichen Behörde" werden die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in sozialen und administrativen Fragen" hinzugefügt;

24) in Artikel 102:

a) wird in Abs. 1 ein zweiter Satz mit folgendem Wortlaut hinzugefügt: "Das Praktikum kann auch in Formationen der Zivilverteidigung absolviert werden.",

b) wird in Abs. 3 der Punkt nach den Worten "bzw. der Studien" durch ein Komma ersetzt. Es wird folgender Text hinzugefügt: "und wenn die Einberufung aus Gründen, die die Militärbehörden nicht zu verantworten haben, oder aufgrund eines Antrags auf Zuweisung zur Ableistung des Ersatzdienstes zu diesem Zeitpunkt noch nicht erfolgt ist, können sie innerhalb der nächsten 18 Monate einberufen werden.",

c) wird Abs. 4 gestrichen;

25) in Artikel 103 Abs. 2 wird die Bezugnahme auf "Art. 102 Abs. 4" ersetzt durch die Bezugnahme auf "Art. 102 Abs. 3";

26) in Artikel 108 Abs. 2 werden die Worte "Ersatzdienst oder durch Ableistung des Grunddienstes bzw. durch Ausbildung" ersetzt durch die Worte "den Grunddienst bzw. die Ausbildung";

27) in Artikel 111 Abs. 2 werden nach dem Wort "Verteidigung" die Worte "bzw. der Sicherheit" hinzugefügt;

28) in Artikel 125 Abs. 2 werden nach den Worten "der staatlichen Verwaltung" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in Beschäftigungsfragen" hinzugefügt;

29) in Artikel 130 erhält Abs. 3 folgenden Wortlaut:

"3. Die Beihilfe gewähren und zahlen die örtlich zuständigen staatlichen Behörden mit besonderer Zuständigkeit in Fragen der Gesundheit und der Sozialfürsorge der Grundstufe; gegen Beschlüsse in derartigen Fragen kann bei der zuständigen örtlichen staatlichen Behörde auf Wojewodschaftsebene Berufung eingelegt werden. Die Entscheidung dieser Behörde ist dann endgültig.";

30) in Artikel 135 Abs. 1 werden nach den Worten "der staatlichen Behörde" die Worte "mit besonderer Zuständigkeit in Fragen der Sozialfürsorge" hinzugefügt;

31) Teil V wird gestrichen;

32) in Artikel 149, Artikel 151 Abs. 4 und in Artikel 152 Punkt 2 werden nach den Worten "Naturkatastrophen und" die Worte "Gefährdungen der Umwelt sowie" hinzugefügt;

33) die Artikel 155 - 157 erhalten folgenden Wortlaut:

"Art. 155. 1. Die Wehrpflichtigen werden vom Wehrersatzkommandanten zum Grunddienst in der Zivilverteidigung bestimmt und einberufen.

2. Die in Artikel 154 Abs. 1 Punkt 2 genannten Personen werden vom Kommandanten der Formation der Zivilverteidigung bzw. vom Leiter der Organisationseinheit, von der in Artikel 151 Abs. 3 die Rede ist, zum Dienst in der Zivilverteidigung bestimmt. Den Kommandanten der Formation bestimmt der Leiter des Betriebes bzw. die örtlich zuständige staatliche Behörde mit allgemeiner Zuständigkeit auf der Grundstufe nach vorheriger Einholung des

Gutachtens eines Arztes einer sozialen Einrichtung des Gesundheitswesens, sofern ein begründeter Fall vorliegt.

3. Die Einberufung zum Grunddienst in der Zivilverteidigung erfolgt mittels Einberufungsbescheid zu diesem Dienst.

4. Die Zuteilung zum Dienst in der Zivilverteidigung für die in Abs. 2 genannten Personen erfolgt mittels einer Organisations- und Mobilisierungszuteilung zu diesem Dienst in einer bestimmten:
   1) Formation der Zivilverteidigung oder
   2) Organisationseinheit, von der in Artikel 151 Abs. 3 die Rede ist.

5. Der Minister für Nationale Verteidigung legt fest:
   1) Anzahl und Kategorie der Wehrpflichtigen, die zum Grunddienst in der Zivilverteidigung einberufen werden können,
   2) die Kategorie der Soldaten der Reserve, deren Zuteilung zum Dienst in der Zivilverteidigung die Zustimmung des Wehrersatzkommandanten erfordert.

Art. 156. 1. Die zum Grunddienst in der Zivilverteidigung einberufenen Wehrpflichtigen sind verpflichtet, sich zu dem im Einberufungsbescheid genannten Termin und Ort zu diesem Dienst zu melden.

2. Der Tag der Einberufung zum Grunddienst in der Zivilverteidigung ist der Tag, an dem der Einberufungsbescheid ausgehändigt wurde; die Bestimmung von Artikel 68 Abs. 4 findet entsprechend Anwendung.

3. Die in Artikel 154 Abs. 1 Punkt 2 genannten Personen sind verpflichtet, sich zu dem Termin und Ort zum Dienst zu melden, der im Bescheid über die Zuteilung zum Dienst in einer Formation der Zivilverteidigung oder in der Aufforderung des Kommandanten der Abteilung bzw. des

Leiters der in Artikel 151 Abs. 3 genannten Organisationseinheit festgelegt ist.

Art. 157. 1. Die Wehrpflichtigen leisten den Grunddienst in der Zivilverteidigung innerhalb eines einzigen, ununterbrochen 24 Monate dauernden Zeitraumes ab.

2. Der Grunddienst in der Zivilverteidigung kann auch in mehreren Zeiträumen im Laufe von drei Jahren abgeleistet werden. In diesem Falle darf die Zeitdauer des Dienstes insgesamt achtzehn Monate nicht überschreiten. Die Aufteilung des Dienstes in Zeitabschnitte legt der Chef der Zivilverteidigung des Landes fest.

3. Die Wehrpflichtigen erhalten am Tage ihres Eintreffens im Grunddienst der Zivilverteidigung ohne besondere Verleihung den Titel des "Junak" (A.d.Ü. - auch Mitglied einer Jugendorganisation). Die Verleihung des Titels "älterer Junak" erfolgt durch Ernennung.

4. Die Junaks leisten den Grunddienst in der Zivilverteidigung in kasernierter Form oder in nicht-kasernierter Form in den Abteilungen der Zivilverteidigung ab und erhalten eine praktische Ausbildung im Bereich der Vorbereitung der zivilen Verteidigung. Die Form der Ableistung des Dienstes legt die Behörde fest, die die Abteilung der Zivilverteidigung im Rahmen einer Formation der Zivilverteidigung einrichtet.

5. Was die Befreiung der Junaks vom Grunddienst in der Zivilverteidigung vor dessen Ableistung angeht, so werden die in Artikel 97 Abs. 2-5 festgelegten Grundsätze sowie die in Artikel 98 festgelegten Grundsätze und Verfahrensweisen angewandt.";

34) in Artikel 158 Abs. 3 werden nach den Worten "Naturkatastrophen und" die Worte "Gefährdungen der Umwelt sowie" hinzugefügt;

35) in Artikel 160, Abs. 4:

a) werden im ersten Satz nach den Worten "Naturkatastrophen und" die Worte "Gefährdungen der Umwelt sowie" hinzugefügt,

b) werden im zweiten Satz nach den Worten "Naturkatastrophen" die Worte "und Gefährdungen der Umwelt" hinzugefügt;

36) in Artikel 162 Abs. 1 werden nach dem Wort "Personen" die Worte "einberufen und" hinzugefügt;

37) in Artikel 166:

a) in Abs. 1:

- werden in Punkt 6 nach dem Wort "Junak" die Worte "bzw. des Titels eines älteren Junaks" hinzugefügt,

- wird ein Punkt 9 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"9) Dienst in der Disziplinarabteilung mit einer Dauer zwischen einem und drei Monaten.",

b) in Abs. 2 wird die Bezugnahme auf "die Punkte 3-8" ersetzt durch die Bezugnahme auf "die Punkte 3-9",

c) wird ein Abs. 3 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"3. Nach Ablauf von sechs Monaten nach Begehen des Vergehens kann keine Disziplinarstrafe mehr verhängt werden.";

38) in Artikel 168 werden Abs. 3 und 4 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"3. Ein Junak, der zur Strafe in einer Disziplinarabteilung Dienst tut und sich im Rahmen dieses Dienstes besonders auszeichnet, kann von der Ableistung eines Teils dieser Strafe befreit werden.

4. Ein Junak, der vom Grunddienst in der Zivilverteidigung befreit werden soll und zur Strafe Dienst in einer Disziplinarabteilung leistet, kann während der Ableistung dieser Strafe nicht von diesem Grunddienst befreit werden.";

39) in Artikel 171 Abs. 2 werden in Punkt 1 nach dem Wort "Uniform" die Worte "bzw. den Gegenwert" hinzugefügt;

40) nach Artikel 174 wird ein Artikel 174a mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"Art. 174a. Auf die materielle Haftung der "Junaks" für Schäden, die im Zusammenhang mit der Erfüllung von aus der Ableistung des Grunddienstes in der Zivilverteidigung resultierenden Pflichten entstehen, werden entsprechend die Prinzipien angewandt, die für Soldaten im aktiven Wehrdienst gelten, wobei im Falle der Weigerung der freiwilligen Zahlung einer Entschädigung ein allgemeines Gericht über den Fall entscheidet.";

41) in Artikel 176:

a) werden in Punkt 1 die Worte "Grundsätze und Verfahrensweisen bei der Einberufung zum Wehrdienst und der Entlassung aus demselben" ersetzt durch die Worte "detaillierte Grundsätze und Verfahrensweisen bei der Einberufung und Einteilung sowie bei der Entlassung aus dem Dienst, Muster für Einberufungsbescheide zum Grunddienst in der Zivilverteidigung sowie Bescheide über die Zuteilung zu einer Formation der Zivilverteidigung"; nach den Worten "der Streichung der Strafen" werden die Worte "sowie die Dienstordnung in der Disziplinarabteilung" hinzugefügt,

b) wird ein Punkt 4 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"4) im Einvernehmen mit dem Finanzminister die Höhe des Gegenwerts für die Uniform des Junaks sowie die Grundsätze für die Auszahlung dieser Summe";

42) in Artikel 182:

a) werden in Abs. 1 Punkt 8 die Worte "Ersatzdienst der Wehrpflichtigen sowie" gestrichen; nach dem Wort "Zivildienst" werden die Worte "sowie den Ersatzdienst" hinzugefügt,
b) werden in Abs. 3 nach den Worten "Naturkatastrophen und" die Worte "Gefährdungen der Umwelt sowie" hinzugefügt;

43) Artikel 205 erhält folgenden Wortlaut:

"Art. 205. 1. In den nicht im Gesetz geregelten Fragen werden auf Personen, die entweder in den für die Militarisierung vorgesehenen Einheiten Übungen oder aber Dienst in militarisierten Einheiten ableisten, folgende Vorschriften angewandt:

1) die Bestimmungen des Arbeitsrechts oder
2) besondere Vorschriften, sofern sie in Bereichen, Abteilungen oder Organisationseinheiten gelten, die für eine Militarisierung vorgesehen oder von der Militarisierung erfaßt sind

- und zwar in dem Umfang, nach den Grundsätzen und der Verfahrensweise, wie sie vom Ministerrat durch Verordnung festgelegt werden.

2. Der Ministerrat:

1) legt - unter Vorbehalt von Artikel 193 - Grundsätze und Verfahrensweise bei der Vergütung von Personen fest, die zum Dienst in militarisierten Einheiten einberufen wurden,
2) kann Personen, die ihren Dienst in militarisierten Einheiten versehen, und deren Familienangehörigen besondere Rechte und Vergünstigungen zugestehen sowie die Grundsätze und Bedingungen für die Inanspruchnahme dieser Rechte und Vergünstigungen festlegen";

44) nach Teil VII wird Teil VIIa mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"Teil VIIa

ERSATZDIENST

Art. 205a. 1. Die zur Ableistung des Grundwehrdienstes, des Grunddienstes in der Zivilverteidigung bzw. einer längeren militärischen Schulung vorgesehenen Wehrpflichtigen, die den Wehrdienst nicht aufschieben möchten, können aufgrund ihrer religiösen Überzeugung oder der von ihnen vertretenen moralischen Grundsätze bei der Bezirksmusterungskommisson einen schriftlichen Antrag auf Zuweisung zur Ableistung des Ersatzdienstes stellen.

2. Der Ersatzdienst beruht auf der Ableistung von Arbeit für den Umweltschutz, die Sozialfürsorge sowie die Kommunalwirtschaft bzw. Wasserwirtschaft zu Friedenszeiten.

3. Die Dauer des Ersatzdienstes beträgt in der Regel sechsunddreißig und für Hochschulabsolventen vierundzwanzig Monate.

Art. 205b. 1. Der Wehrpflichtige kann den in Artikel 205a Abs. 1 genannten Antrag direkt am Tage der Musterung, spätestens aber am Tage der Aushändigung des Einberufungsbescheids zur Ableistung des Grundwehrdienstes, des Grunddienstes in der Zivilverteidigung bzw. der längeren militärischen Schulung über das Wehrersatzamt stellen. Der Antrag ist zu begründen.

2. Der Wehrpflichtige kann solange nicht zum Dienst einberufen werden, bis die Musterungskommission eine endgültige Entscheidung über den in Artikel 205a Abs. 1 genannten Antrag getroffen hat.

Art. 205c. 1. Die Wehrpflichtigen, deren Anträge positiv beschieden wurden, werden von der örtlichen staatlichen Behörde zur Ableistung des Ersatzdienstes in bestimmte Betriebe und Einrichtungen beordert, in der besondere Zuständigkeit Beschäftigungsfragen auf Wojewodschaftsebene fallen und die hinsichtlich des ständigen Aufenthaltsortes bzw. des vorübergehenden, zwei Monate überschreitenden Aufenthaltsortes des Wehrpflichtigen zuständig ist. Die Bestimmungen von Artikel 46 Abs. 3 - bei Hochschulabsolventen Artikel 102 Abs. 3 - finden entsprechend Anwendung.

2. Diese Einweisung erfolgt mittels des Ersatzdienstbescheids.

3. Tag der Einweisung in den Ersatzdienst ist der Tag, an dem der Ersatzdienstbescheid ausgehändigt wurde; die Vorschrift von Artikel 68 Abs. 4 findet entsprechend Anwendung.

4. Die in Abs. 1 genannten Wehrpflichtigen sind verpflichtet, sich an dem im Ersatzdienstbescheid genannten Tag und Ort zur Ableistung des Ersatzdienstes einzufinden. Der Betrieb bzw. die Einrichtung, in der lt. Ersatzdienstbescheid der Ersatzdienst abgeleistet werden soll, ist verpflichtet, den Wehrpflichtigen aufzunehmen.

Art. 205d. Die Aufsicht über die Ableistung des Ersatzdienstes hat der Minister für Arbeit und Sozialpolitik.

Art. 205e. 1. Die Ersatzdienst leistenden Wehrpflichtigen haben Anspruch auf folgende Leistungen:

1) vom Betrieb, in dem sie ihren Dienst ableisten:

a) kostenlose ganztägige Verpflegung oder den Gegenwert in Geld,

b) kostenlose Unterkunft nach den vom Ministerrat festgelegten Grundsätzen,

c) eine Vergütung in der Höhe, wie sie für Soldaten des Grundwehrdienstes im militärischen Rang eines gemeinen Soldaten vorgesehen sind,

d) kostenlose Schutzkleidung und -schuhwerk, Arbeitskleidung und Arbeitsschuhe sowie die für den persönlichen Schutz notwendigen Ausrüstungsgegenstände, entsprechend den in dem betreffenden Betrieb geltenden Normen,

e) den Gegenwert für Bekleidung,

f) das Recht auf Benutzung der Sozialeinrichtungen nach den für die Mitarbeiter des betreffenden Betriebes geltenden Grundsätzen,

2) bei den sozialen Einrichtungen der Gesundheitsfürsorge hat der Wehrpflichtige Anspruch auf kostenlose ärztliche Leistungen, auf kostenlose Medikamente und Verbandsmittel sowie auf die notwendigen Prothesen und Mittel gegen Mißbildungen und Verstümmelungen.

2. Die Ersatzdienst leistenden Wehrpflichtigen können auch andere, vom Ministerrat festgesetzte Geldmittel erhalten.

3. Die Ersatzdienst leistenden Wehrpflichtigen haben in jedem Dienstjahr Anspruch auf einen zeitlich befristeten Urlaub.

4. Es besteht kein Anspruch auf den Gegenwert für Verpflegung für die Zeit, in der der Wehrpflichtige unentschuldigt vom Dienst im Betrieb fehlt.

Art. 205f. 1. Wehrpflichtige, die ihren Ersatzdienst ableisten, bleiben mit dem Betrieb, in dem sie ihren Dienst ableisten, in keinem Arbeitsverhältnis.

2. Auf die Wehrpflichtigen finden jedoch - unter Vorbehalt von Artikel 205g Abs. 2 - die Vorschriften des Arbeits-

gesetzbuches über die Pflichten des Betriebes, die Pflichten und die materielle Haftung des Beschäftigten, die Arbeitszeit sowie die Arbeitssicherheit und Arbeitshygiene Anwendung.

3. Die Wehrpflichtigen können während der Ableistung des Ersatzdienstes keine Führungspositionen bekleiden.

Art. 205g. 1. Einem Wehrpflichtigen, der sich durch herausragende Disziplin und hohe Arbeitsleistung auszeichnet, kann der Leiter des Betriebes in Form einer Auszeichnung:

1) eine Monatsprämie zuerkennen,
2) den zeitlich befristeten Urlaub für das betreffende Dienstjahr verlängern,
3) im Falle einer Strafe nach Abs. 2 Punkt 4 den zeitlich befristeten Urlaub wieder gewähren.

2. Für die Verletzung der aus der Ableistung des Ersatzdienstes resultierenden Pflichten können gegen die Wehrpflichtigen folgende Ordnungsstrafen verhängt werden:

1) Ermahnung,
2) Tadel
3) Tadel mit Verwarnung
4) Kürzung bzw. Entzug des befristeten Urlaubs für das betreffende Dienstjahr.

3. Die Strafe verhängt der Leiter des Betriebes. Ein Wehrpflichtiger darf nach Ablauf von sechs Monaten nach seinem Fehltritt nicht mehr bestraft werden.

4. Nach Ablauf von sechs Monaten nach Verhängung der letzten Strafe ist eine Strafe zu streichen. Dies gilt nicht für Strafen nach Abs. 2 Punkt 4.

Art. 205h. Der Minister für Arbeit und Sozialpolitik legt folgendes fest:

1) im Einvernehmen mit den betroffenen Ministern und in Absprache mit den betroffenen Wojewoden bestimmt er die Betriebe, in denen Ersatzdienst geleistet werden kann;

2) er legt die Muster für Ersatzdienstbescheide fest;

3) im Einvernehmen mit dem Finanzminister legt er die Höhe des Gegenwertes für Bekleidung sowie die Grundlagen für dessen Auszahlung, die Verpflegungsnormen für die Wehrpflichtigen, die Höhe des Gegenwertes für Verpflegung sowie die Grundlagen für dessen Auszahlung fest.

Art. 205i. 1. Ein Wehrpflichtiger, der Ersatzdienst geleistet hat, wird zur Reserve versetzt.

2. Ein Wehrpflichtiger wird vor Ableistung des Ersatzdienstes von demselben befreit, falls:

1) er aufgrund seines Gesundheitszustandes als dauerhaft oder vorübergehend wehrdienstuntauglich angesehen wird,
2) die Notwendigkeit besteht, daß er die direkte Pflege eines Familienangehörigen übernimmt oder aber eine Landwirtschaft betreibt; die Bestimmungen von Artikel 98 finden entsprechend Anwendung,
3) hinsichtlich seiner Person eine Verordnung zur Vollstreckung einer Freiheitsstrafe - auch als Ersatzstrafe - vorliegt,
4) gegen ihn eine vorläufige Festnahme vorgenommen wird.

3. Ein Wehrpflichtiger kann vom Ersatzdienst vor dessen Ableistung befreit werden, wenn er als der alleinige Ernährer der Familie anerkannt wird.

4. Ein Wehrpflichtiger, der den Ersatzdienst nicht in vollem Umfang abgeleistet hat, wird zur Ableistung der noch ausstehenden Zeit dann aufgefordert, wenn die Gründe für die Befreiung wegfallen, wenn er wehrdiensttauglich ist und wenn keine Umstände eintreten, die bei der Genehmigung einer Verschiebung des Grundwehrdienstes zu berücksichtigen sind. Der Wehrpflichtige kann dann auch in die Reserve versetzt werden.

5. Der Zeitraum, in dem der Wehrpflichtige unentschuldigt dem Betrieb fernbleibt, wird auf den Ersatzdienst nicht angerechnet. Der Betriebsleiter kann aber eine unentschuldigte Abwesenheit bis zu drei Tagen im Jahr auf den Ersatzdienst anrechnen, wenn der Wehrpflichtige anschließend herausragende Disziplin und gute Arbeitsleistungen zeigt.

Art. 205j. 1. Ein Wehrpflichtiger, der infolge einer Berufskrankheit oder eines im Zusammenhang mit der Ableistung des Ersatzdienstes stehenden Unfalls Schaden an seiner Gesundheit genommen hat, hat Anspruch - im Falle seines Todes haben es seine Familienangehörigen - auf Leistungen gemäß den Grundsätzen und Verfahrensweisen, wie sie für Beschäftigte in den Vorschriften über Leistungen aufgrund von Arbeitsunfällen und Berufskrankheiten vorgesehen sind; das Verfahren zur Feststellung der Umstände und Ursachen des Unfalls wird von dem Betrieb, bzw. der Einrichtung geführt, in der der Wehrpflichtige seinen Ersatzdienst abgeleistet hat. Sie zahlt auch die entsprechende Entschädigung aus.

2. Die Bestimmungen von Abs. 1 finden entsprechend auch auf Unfälle auf dem Hin- und Rückweg zu der Stelle Anwendung, an der der Dienst abgeleistet wird. In diesem Falle wird der Anspruch auf Leistungen von der Sozialversicherungsanstalt ZUS festgelegt. Sie zahlt auch die entsprechende Entschädigung aus.

3. Im Falle von Invalidität oder Tod des Wehrpflichtigen, die andere Ursachen als die in Abs. 1 und 2 genannten Fälle von Unfall oder Krankheit haben, besteht ein Anspruch auf Leistungen, wie sie in den Vorschriften über die Rentenversorgung von Beschäftigten und deren Familien vorgesehen sind. Diese Leistungen richten sich - unter Vorbehalt der Bestimmungen der Abs. 4 und 5 - nach den Grundsätzen und der Verfahrensweise, die für Beschäftigte festgelegt sind.

4. Im Falle der Invalidität bzw. des Todes des Wehrpflichtigen aus den in Abs. 3 genannten Gründen findet bei der Festlegung des Anspruchs auf Invaliden- bzw. Familienrente sowie auf Sterbegeld die Voraussetzung des Nachweises einer bestimmten Beschäftigungszeit keine Anwendung.

5. Bemessungsgrundlage für die in Abs. 1-3 genannten Leistungen ist die Durchschnittsvergütung der Beschäftigten, die die gleiche oder eine ähnliche Arbeit ausüben, im letzten Monat, in dem der Wehrpflichtige seinen Dienst versehen hat. Falls der Wehrpflichtige vor seiner Einberufung in den Ersatzdienst aufgrund einer Beschäftigung eine Vergütung bezogen hat, wird diese Vergütung - sofern sie günstiger ist - als Bemessungsgrundlage genommen. Sie wird nach den Grundsätzen berechnet, die in den in Abs. 3 genannten Vorschriften festgelegt sind.

6. Die in den Vorschriften nach Abs. 3 genannten Pflichten des Betriebes obliegen dem Betrieb, in dem der Wehrpflichtige seinen Dienst abgeleistet hat.

7. Im Falle des Todes eines Ersatzdienst leistenden Wehrpflichtigen haben dessen Familienangehörigen Anspruch auf:

   1) eine Abfindung nach den lt. Arbeitsrecht geltenden Grundsätzen,

2) Sterbegeld nach den in Abs. 3 genannten Grundsätzen; dieses Sterbegeld wird von der Sozialversicherungsanstalt ZUS gewährt und ausgezahlt.

Art. 205k. 1. Die Zeit der Ableistung des Ersatzdienstes ist genauso zu behandeln wie die Zeit der Beschäftigung im Sinne der Vorschriften über die Rentenversorgung von Beschäftigten und deren Familien.

2. Was die Rechte von Personen, die Ersatzdienst leisten, sowie deren Familienangehöriger betrifft, finden entsprechend die Bestimmungen der Artikel 123, Artikel 124 Abs. 1 Punkt 1, Artikel 125 und 126, Artikel 128 Abs. 1, Artikel 129, Artikel 130 Abs. 2-5, Artikel 131 - 135 sowie Artikel 139 Anwendung.

Art. 205l. Der Ministerrat bestimmt durch Verordung die Verfahrensweise der Zuteilung der Wehrpflichtigen zum Ersatzdienst, die Zuständigkeit der Behörden in Fragen, die mit diesem Dienst zusammenhängen, die genauen Pflichten und Rechte der Ersatzdienst leistenden Wehrpflichtigen, die genauen Grundsätze und Verfahrensweisen für die Gewährung von Auszeichnungen und die Verhängung von Ordnungsstrafen und Grundsätze für die Gewährung von zeitlich befristetem Urlaub, die genauen Grundsätze und Verfahrensweisen bei der Entlassung aus dem Ersatzdienst sowie für die Anordnung zur Ableistung der Restdienstzeit.";

45) in Artikel 206 Abs. 3 werden die Worte "des Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen bzw." gestrichen; nach den Worten "in der Zivilverteidigung" werden die Worte "bzw. des Ersatzdienstes" hinzugefügt;

46) in Artikel 208 Abs. 1, in Artikel 211 Abs. 1 und in Artikel 217 werden die in der entsprechenden Zahl und im entsprechenden Fall benutzten Worte "staatliche Institutionen sowie staatliche Unternehmen und genossenschaftliche Organisationen und gesellschaftliche und gewerkschaftliche

Organisationen" ersetzt durch die in der gleichen Zahl und im gleichen Fall benutzten Worte "staatliche Institutionen, Wirtschaftssubjekte und andere Organisationseinheiten sowie gesellschaftliche Organisationen";

47) in Artikel 224 Abs. 2 Punkt 2 werden nach dem Wort "Militarisierung" ein Komma sowie die Worte "des Bescheids" hinzugefügt;

48) in Artikel 225:

a) wird Punkt 2 von Abs. 1 gestrichen,
b) werden in Abs. 2:
- in Punkt 2 die Worte "des Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen" gestrichen,
- ein Punkt 3 mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:
"3) während der Ableistung von Übungen in einer zur Militarisierung vorgesehenen Einheit den vorgeschriebenen Aufenthaltsort eigenmächtig verläßt.";

49) in Artikel 228 Abs. 1 wird der Hinweis "Abs. 1" gestrichen;

50) in Artikel 229 Abs. 2 werden nach dem Wort "Militarisierung" die Worte "des Bescheids" hinzugefügt;

51) in Artikel 230:

a) erhält Abs. 2 folgenden Wortlaut:
"2. Dieselbe Strafe erhält, wer als ein zum Grunddienst in der Zivilverteidigung bzw. zum Ersatzdienst Einberufener eine Tat nach Abs. 1 begeht, oder sie gegenüber diesem Personenkreis begeht.",
b) in Abs. 3 werden die Worte "des Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen" ersetzt durch die Worte "des Ersatzdienstes";

52) in Artikel 231 Abs. 1 wird das Wort "Vorgesehener" gestrichen;

53) nach Artikel 232 werden die Artikel 232a-232d mit folgendem Wortlaut hinzugefügt:

"Art. 232a. 1. Wer zum Ersatzdienst einberufen wurde, sich aber an dem dazu vorgesehenen Termin und Ort nicht einfindet,
erhält eine Freiheitsstrafe von höchstens 2 Jahren bzw. eine Geldstrafe.

2. Meldet sich der Betreffende nicht innerhalb von 14 Kalendertagen zur Ableistung des Dienstes,
erhält er eine Freiheitsstrafe von höchstens 5 Jahren.

3. Meldet sich der Betreffende nicht zur Ableistung des Dienstes in der Absicht, sich dem Dienst für immer zu entziehen,
erhält er eine Freiheitsstrafe zwischen 1 und 8 Jahren.

Art. 232b. Wer während der Ableistung des Ersatzdienstes in boshafter oder hartnäckiger Weise die Ausführung dienstlicher Weisungen verweigert,
erhält eine Freiheitsstrafe zwischen 6 Monaten und 5 Jahren.

Art. 232c. Wer während der Ableistung des Ersatzdienstes den ihm zur Erfüllung seiner dienstlichen Obliegenheiten zugewiesenen Ort für eine Zeit von über vierzehn Kalendertagen verläßt bzw. eigenmächtig solange außerhalb dieses Ortes verbleibt,
erhält eine Freiheitsstrafe zwischen 6 Monaten und 5 Jahren.

Art. 232d. 1. Wer während des Ersatzdienstes in der Absicht, sich diesem Dienst für immer zu entziehen, den ihm zur Erfüllung seiner dienstlichen Obliegenheiten zugewiesenen Ort verläßt bzw. zu diesem Zweck dem Ort fernbleibt,
erhält eine Freiheitsstrafe zwischen einem und 8 Jahren.

2. Wenn der Betreffende die in Abs. 1 genannte Tat in der Absicht begeht, ins Ausland zu fliehen, bzw. wenn er diese Absicht in der Zeit verwirklicht, in der er sich dem Ersatzdienst entzieht oder aber während eines Auslands-Aufenthaltes beschließt, nicht mehr in sein Land zurückzukehren,

erhält er eine Freiheitsstrafe von mindestens 3 Jahren.";

54) in Artikel 233 werden die Worte "einberufen zum Ersatzdienst der Wehrpflichtigen oder" gestrichen;

55) in Artikel 244 werden die Worte "des Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen" gestrichen.

Art. 2. 1. Mit Inkrafttreten des Gesetzes werden Personen, die den Ersatzdienst der Wehrpflichtigen ableisten, rechtskräftig zu Junaks, die in den Betrieben, in denen sie bislang den Ersatzdienst der Wehrpflichtigen ableisteten, nun den Grunddienst in der Zivilverteidigung in seiner nichtkasernierten Form ableisten. Die Zeit des abgeleisteten Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen wird auf die Zeit des Grunddienstes in der Zivilverteidigung angerechnet.

2. Für Straftaten, die während der Ableistung des Ersatzdienstes der Wehrpflichtigen vor Inkrafttreten des Gesetzes begangen wurden, werden die in Abs. 1 genannten Personen nach den bisherigen Vorschriften zur strafrechtlichen Verantwortung gezogen.

Art. 3. Soldaten, die bei Inkrafttreten des Gesetzes den Grundwehrdienst in einer schwimmenden Einheit ableisten, tun dies 36 Monate lang, es sei denn, der Minister für Nationale Verteidigung beschränkt nach Artikel 91 Abs. 5 des in Artikel 1 genannten Gesetzes die Zeitdauer dieses Dienstes.

Art. 4. Wenn in den Ausführungsbestimmungen zum Gesetz über die allgemeine Pflicht zur Verteidigung der Volksrepublik Polen vom Ersatzdienst der Wehrpflichtigen die Rede ist, ist darunter immer der Ersatzdienst zu verstehen.

Art. 5. Der Minister für Nationale Verteidigung verkündet im Gesetzblatt durch Veröffentlichung den einheitlichen Text des Gesetzes vom 21. November 1967 über die allgemeine Pflicht zur Verteidigung der Volksrepublik Polen, unter Berücksichtigung der Änderungen, die sich aus dem vorliegenden Gesetz sowie aus den vor Herausgabe eines einheitlichen Textes veröffentlichten Vorschriften ergeben, wobei die laufende Durchnumerierung der Teile, Kapitel, Artikel, Absätze und Punkte sowie die alphabetische Reihenfolge der Buchstaben eingehalten wird.

Art. 6. Das Gesetz tritt am 1. September 1988 in Kraft.

Der Vorsitzende des Staatsrates: i.V. K. Barcikowski
Der Sekretär des Staatsrates: Z. Surowiec